

Стандарти як нормативна база управління якістю. Основні поняття і визначення зі стандартизації. Стандарти та їх застосування.

Стандартизація

За визначенням Міжнародної організації зі стандартизації (ISO), **стандартизація** – встановлення та використання правил з метою впорядкування діяльності в певних сферах на користь і за участі всіх зацікавлених сторін, зокрема для досягнення загальної економії за умови дотримання функціональних умов та вимог техніки безпеки.

Кінцевою **метою стандартизації** є створення оптимальних умов для життєдіяльності людини.

Мета і цілі стандартизації

Загальною метою **стандартизації** є захист інтересів споживачів та держави щодо питань якості продукції, процесів, послуг, через забезпечення:

- безпека продукції, робіт та послуг для навколишнього середовища, життя, здоров'я та майна;
- безпека господарюючих суб'єктів з урахуванням ризику виникнення природних і техногенних катастроф та інших надзвичайних ситуацій;
- обороноздатність та мобілізаційну готовність країни;
- технічну та інформаційну сумісність, а також взаємозамінність продукції;
- єдність вимірювань;
- якості продукції, робіт та послуг відповідно до рівня науки, техніки та технології;
- економію всіх видів ресурсів.

Мета і цілі стандартизації

Основні цілі стандартизації :

- 1) максимальна економія ресурсів на всіх етапах життєвого циклу продукції та в процесі товарообміну;
- 2) захист інтересів споживача через стабільне забезпечення заданого рівня якості на всіх етапах життєвого циклу продукції та послуг;
- 3) безпека праці, охорона здоров'я населення і захист довкілля;
- 4) спілкування і порозуміння між зацікавленими сторонами.

Політика у сфері стандартизації

Державна політика у сфері стандартизації базується на таких принципах:

- забезпечення участі фізичних і юридичних осіб в розробленні стандартів та вільного вибору ними видів стандартів при виробництві чи постачанні продукції, якщо інше не передбачено законодавством;
- відкритості та прозорості процедур розроблення і прийняття стандартів з урахуванням інтересів усіх заінтересованих сторін, підвищення конкурентоспроможності продукції вітчизняних виробників;

Політика у сфері стандартизації

- доступності стандартів та інформації щодо них для користувачів;
- відповідності стандартів законодавству;
- адаптації до сучасних досягнень науки і техніки з урахуванням стану національної економіки;
- пріоритетності прямого впровадження в Україні міжнародних та регіональних стандартів;
- дотримання міжнародних та європейських правил і процедур стандартизації;

Політика у сфері стандартизації

- участі у міжнародній (регіональній) стандартизації;
- прийняття і застосування органами стандартизації на території України Кодексу добросовісної практики з розроблення, прийняття і застосування стандартів відповідно до Угоди СОТ про технічні бар'єри в торгівлі, що є додатком до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі 1994 року.

Законодавство у сфері стандартизації

Закон України Про стандартизацію

Закон України Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності

Закон України Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії

Декрет КМУ Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення

Декрет КМУ Про стандартизацію і сертифікацію

Указ Президента України Про заходи щодо вдосконалення діяльності у сфері технічного регулювання та споживчої політики

Основні терміни зі стандартизації

Міжнародна стандартизація — стандартизація, участь в якій є відкритою для відповідних органів всіх країн.

Регіональна стандартизація — стандартизація, участь в якій є відкритою для відповідних органів країн лише одного географічного або економічного регіону.

Національна стандартизація — стандартизація, яка проводиться на рівні однієї конкретної держави.

Основні терміни зі стандартизації

Державна система стандартизації – це система, яка визначає основну мету і принципи управління, форми та загальні організаційно-технічні правила виконання всіх видів робіт із стандартизації.

Галузь стандартизації – сукупність взаємопов'язаних об'єктів стандартизації.

Об'єкт стандартизації – предмет (продукція, процес, послуга), який підлягає стандартизації.

Основні терміни зі стандартизації

Нормативний документ – документ, що встановлює правила, загальні принципи чи характеристики щодо різних видів діяльності або їх результатів.

Стандарт – нормативний документ, розроблений, як правило, на засадах відсутності протиріч з істотних питань з боку більшості зацікавлених сторін і затверджений визнаним органом, в якому встановлені для загального та багаторазового використання правила, вимоги, загальні принципи чи характеристики, що стосуються різних видів діяльності або їх результатів для досягнення оптимального ступеня упорядкування в певній галузі.

Основні терміни зі стандартизації

Міжнародний стандарт – стандарт, прийнятий міжнародною організацією з стандартизації.

Регіональний стандарт – стандарт, прийнятий регіональною міжнародною організацією з стандартизації.

Міждержавний стандарт (ГОСТ) – стандарт, прийнятий країнами СНД, що приєдналися до Угоди про проведення погодженої політики в галузі стандартизації, метрології і сертифікації, і який застосовується ними безпосередньо.

Національний стандарт – стандарт, прийнятий національним органом з стандартизації однієї держави.

Основоположні стандарти

ДСТУ 1.0:2003 Національна стандартизація. Основні положення

ДСТУ 1.1:2001 Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 1.2:2003 Національна стандартизація. Правила розроблення національних нормативних документів

ДСТУ 1.3:2004 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення, погодження, прийняття та позначення технічних умов

ДСТУ 1.5:2003 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів

ДСТУ 1.6:2004 Національна стандартизація. Правила реєстрації нормативних документів

Основоположні стандарти

ДСТУ 1.7:2001 Національна стандартизація. Правила і методи прийняття та застосування міжнародних і регіональних стандартів

ДСТУ 1.10:2005 Національна стандартизація. Правила розроблення, побудови, викладання, оформлення, ведення національних класифікаторів

ДСТУ 1.11:2004 Національна стандартизація. Правила проведення експертизи проектів національних нормативних документів

ДСТУ 1.12:2004 Національна стандартизація. Правила ведення справ нормативних документів

ДСТУ 1.13:2001 Національна стандартизація. Правила надавання повідомлень торговим партнерам України

ДСТУ ISO/IEC Guide 59:2000 Кодекс ustalених правил стандартизації

Міждисциплінарні зв'язки

Система стандартизації

Діюча **система стандартизації** дає можливість розробляти і підтримувати в актуальному стані:

- єдину технічну мову;
- уніфіковані ряди найважливіших характеристик продукції;
- типорозмірні ряди та типові конструкції виробів;
- систему класифікаторів техніко-економічної інформації про продукцію, процеси, послуги;
- достовірні довідкові дані про властивості матеріалів та речовин.

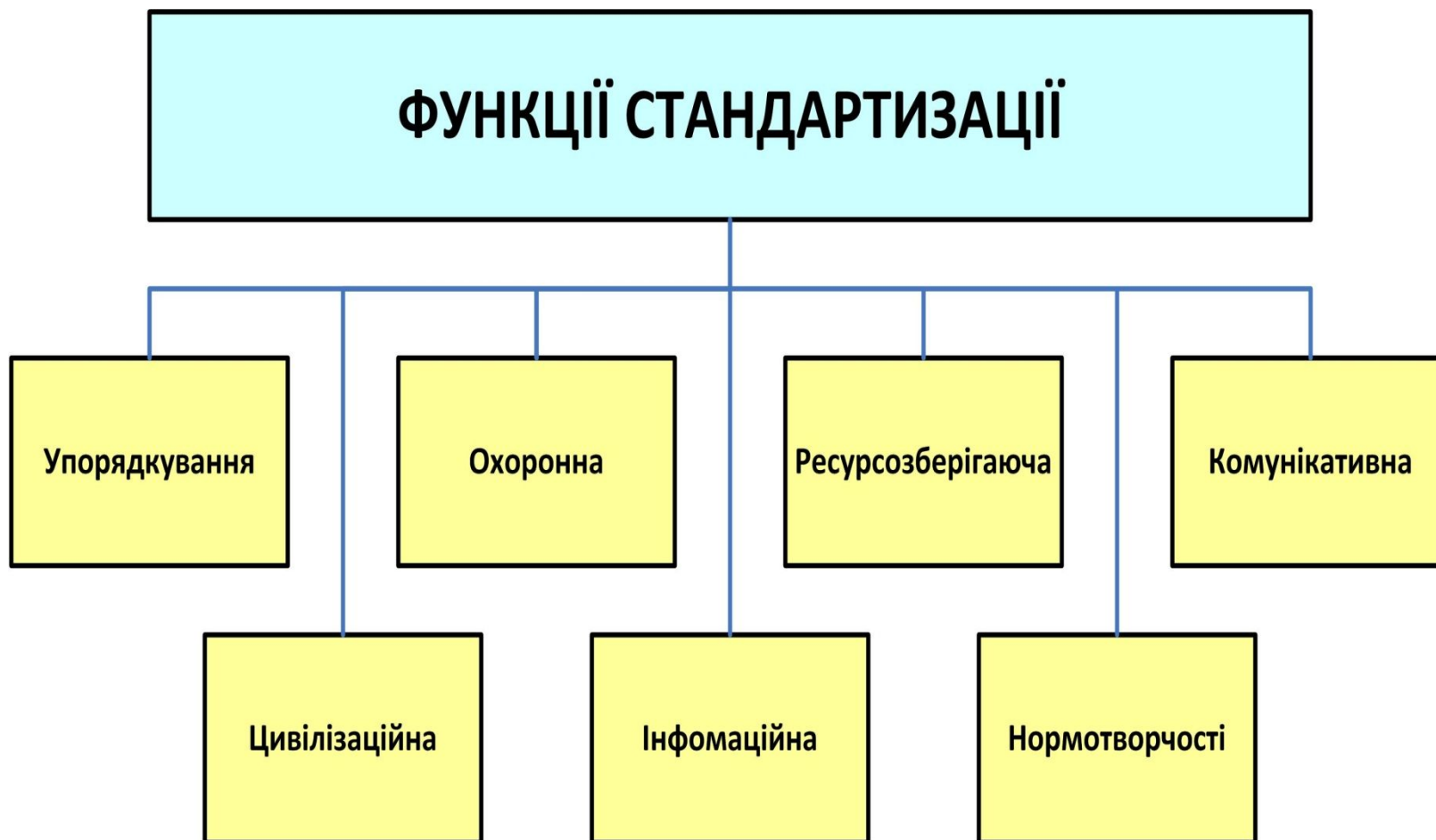
Принципи стандартизації

- **Системність**
- **Повторюваність**
- **Варіантність**
- **Взаємозамінність.**

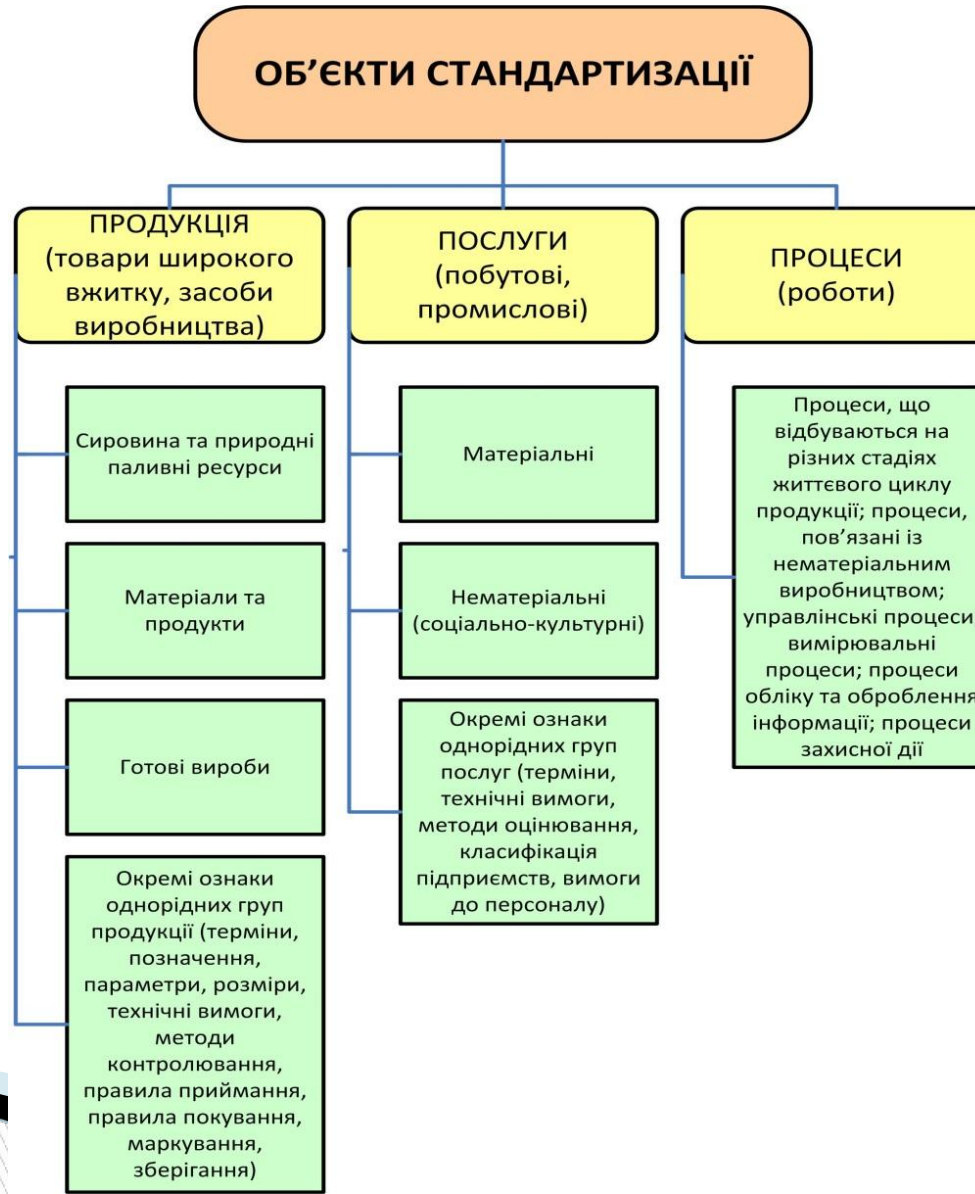
Основні вимоги до розроблення стандартів

- **стандарти** повинні бути соціально та економічно необхідними;
- **стандарти** повинні мати визначене коло споживачів і конкретність вимог;
- **стандарти** не повинні дублювати один одного;
- **стандарти** повинні відображати взаємоузгоджені вимоги комплексності на всіх стадіях життєвого циклу продукції (від розроблення до утилізації), за всіма рівнями зменшення (від вихідних матеріалів до кінцевої продукції), за всіма аспектами забезпечення якості та рівнями управління;
- **стандарти** повинні володіти стабільністю вимог протягом визначеного періоду;
- **стандарти** повинні своєчасно переглядатись.

Функції стандартизації

Об'єкти стандартизації

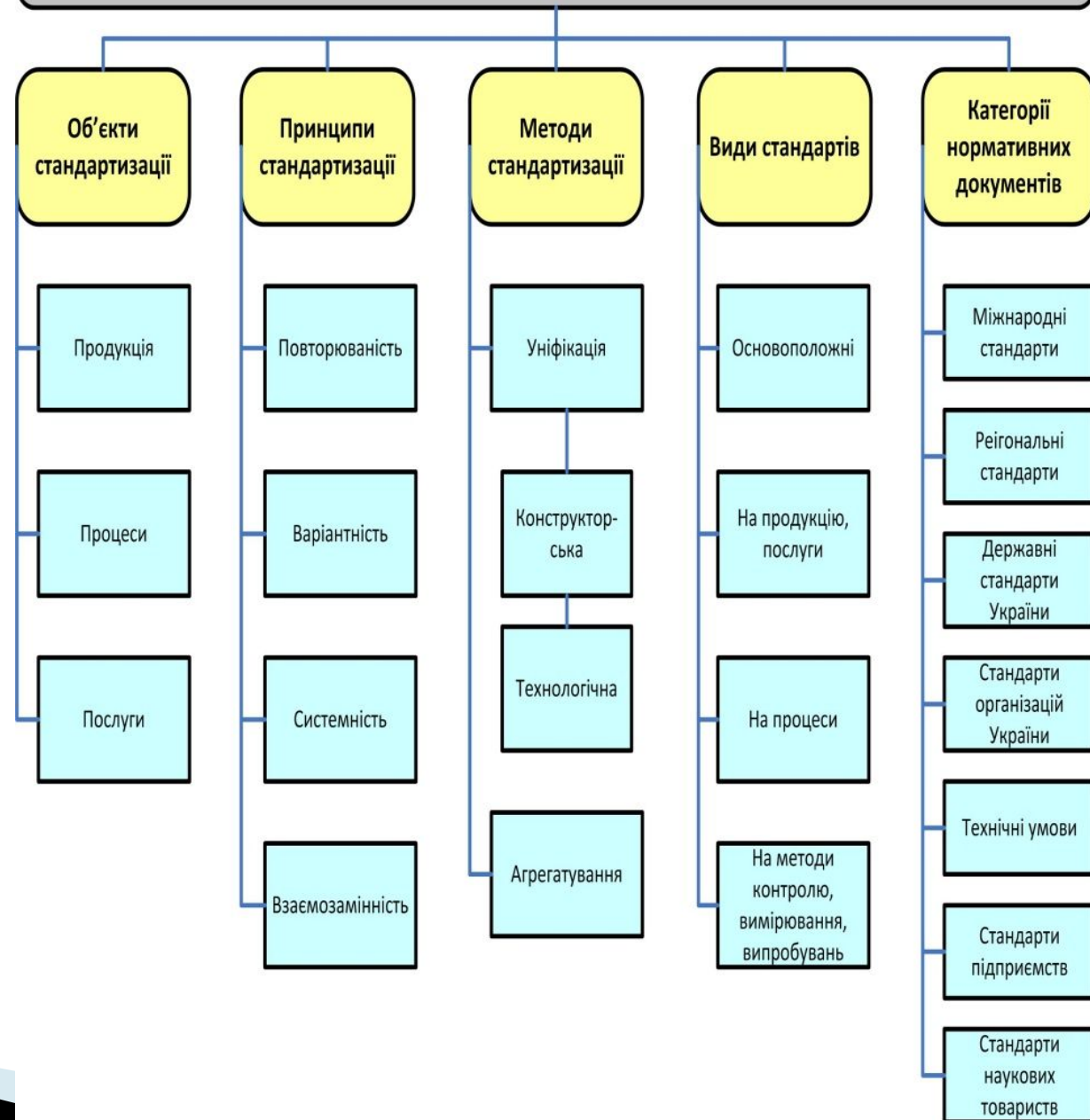

Вимоги стандартів

ЕЛЕМЕНТИ ТА КАТЕГОРІЇ СИСТЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Основні елементи і категорії системи стандартизації

**Організація стандартизації в
Україні.**

**Органи стандартизації в
Україні.**

**Основні положення Державної
системи стандартизації.**

Національна система стандартизації України

- функціонує з моменту проголошення незалежності.

Національні стандарти

- є одним з атрибутів державності;
- віддзеркалюють специфіку розвитку національної економіки.

Управління стандартизацією

Згідно із Законом суб'єктами **стандартизації** є:

- 1) центральний орган виконавчої влади у сфері стандартизації – це **Держспоживстандарт**;
- 2) рада стандартизації та технічного регулювання;
- 3) технічні комітети зі стандартизації;
- 4) інші суб'єкти, що займаються стандартизацією.

Управління стандартизацією

Структура управління національною стандартизацією

Держспоживстандарт

Основною метою **Держспоживстандарту** України є посилення захисту прав споживачів шляхом удосконалення системи технічного регулювання.

Основними завданнями **Держспоживстандарту** є участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики, міжгалузєва координація та функціональне регулювання у сфері захисту прав споживачів, стандартизації, метрології, сертифікації, управління якістю.

Держспоживстандарт

Пріоритетні напрями діяльності:

- створення ринкових механізмів захисту прав споживачів, адекватних європейським вимогам.
- дотримання балансу інтересів споживачів, виробників, підприємців, органів влади у забезпеченні пріоритетів державної політики у сфері захисту прав споживачів.
- підвищення ефективності функціонування національної системи технічного регулювання в інтересах споживачів на основі гармонізації законодавства з вимогами Всесвітньої торгової організації та Європейського Союзу.

Держспоживстандарт

- удосконалення державного контролю і нагляду на споживчому ринку та виробництві.
- продовження роботи щодо створення в органах місцевого самоврядування структурних підрозділів з питань захисту прав споживачів.
- переорієнтування основних завдань стандартизації і сертифікації на потреби пересічного громадянина.
- використання у повній мірі адміністративного ресурсу для підтримки вітчизняного товаровиробника з метою захисту українського ринку від небезпечних та фальсифікованих товарів.

Держспоживстандарт

- забезпечення балансу між технічним регулюванням та споживчою політикою.
- поширення практики співробітництва з виробниками продукції в напрямку виявлення на ринку фальсифікованих товарів, робіт та послуг.
- організація інформаційного забезпечення підприємств; участь в організації підготовки та підвищення кваліфікації фахівців у сфері управління якістю; співпраця з громадськими та професійними організаціями з питань управління якістю; організація і проведення науково-практичних та конкурсно-виставкових заходів у цій сфері.

Рада стандартизації

Колегіальний консультативно-дорадчий орган при Кабінеті Міністрів України.

Держспоживінспекція займається організаційним та інформаційним забезпеченням діяльності Ради.

Рада приймає та затверджує Національну програму стандартизації та річний План стандартизації.

Рада стандартизації

Основна функція Ради – вивчати, аналізувати та розробляти пропозиції щодо вдосконалення діяльності у сфері стандартизації стосовно:

- ▣ створювання технічних комітетів стандартизації та вивчення напрямів їх діяльності;
- ▣ приймання міжнародних, регіональних чи інших стандартів як національних;
- ▣ експортування проектів технічних регламентів та інших нормативних документів з питань технічного регулювання;
- ▣ програм робіт зі стандартизації.

ДП «УкрНДНЦ»

У складі **ДП «УкрНДНЦ»** працюють:

- Науково-дослідний інститут стандартизації;
- Інститут управління якістю;
- Інститут оцінки відповідності;
- Інститут підготовки фахівців у сфері управління якістю, стандартизації, оцінки відповідності та метрології;
- Єдиний в Україні Головний фонд нормативних документів, який накопичує інформаційні ресурси у сфері технічного регулювання, забезпечує їх зберігання, облік та доступ до них користувачів.

ДП «УкрНДНЦ»

Основні напрямки діяльності:

- забезпечення функціонування та розвитку національної системи стандартизації; розроблення стандартів, експертиза проектів стандартів, гармонізація національних стандартів з міжнародними та європейськими, координація діяльності національних технічних комітетів стандартизації (ТК);
- розроблення систем управління якістю і навколишнім середовищем та їх моніторинг в Україні;
- надання консалтингових послуг із впровадження систем управління якістю на виробництвах з метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняних виробників;
- реалізація Програми запровадження систем управління якістю в органах виконавчої влади;

ДП «УкрНДНЦ»

- науково-методична діяльність щодо забезпечення функціонування національної системи сертифікації;
- сертифікація продукції, послуг та систем управління;
- ведення Реєстру системи «УкрСЕПРО»;
- підготовка та підвищення кваліфікації фахівців у сфері стандартизації, сертифікації, метрології, управління якістю та екологічного управління, захисту прав споживачів;
- ведення Головного фонду нормативних документів;
- підготування та видання нормативних документів, посібників, каталогів нормативних документів, інформаційних показників стандартів, показників міждержавних стандартів тощо.

Технічні комітети стандартизації

Технічні комітети функціонують на добровільних засадах і, як зазначено в законі, “не можуть мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності”.

Діяльність **технічних комітетів** регламентується затвердженими положеннями, а організаційне забезпечення діяльності технічних комітетів здійснюють їх секретаріати.

Технічні комітети стандартизації

В Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу з 2002 року функціонує **ТК 146 „Матеріали, обладнання та споруди для нафтогазової промисловості”**.

Нормативні документи

Залежно від об'єкта стандартизації, положень, які містить документ, та процедур надавання йому чинності, розрізняють такі **нормативні документи**:

- стандарти;
- кодекси усталеної практики (настанови, правила, зводи правил);
- технічні умови.

Нормативні документи

Згідно з рівнями суб'єктів стандартизації в Україні розрізняють такі **нормативні документи**:

- національні;
- організацій.

Нормативні документи

НОРМАТИВНИЙ ДОКУМЕНТ

За обов'язковістю

Нормативно-правовий акт (НПА) з питань технічного регулювання

Нормативний документ зі стандартизації

За юридичною силою

За призначенням

Підзаконний акт

За сферою регламентації

Конституція України

Кодекс

Закон України

Указ, розпорядження Президента України

Постанова, розпорядження Кабінету Міністрів України

Наказ, інший документ центрального органу виконавчої влади України

Положення, правила, інструкція, тощо

Технічний регламент

НПА з охорони праці

НПА з пожежної безпеки

Санітарні норми

Будівельні норми

Стандарт

Настанова (правила, звід правил)

Технічні умови

Державний класифікатор соціально-економічної інформації

Нормативні документи

Застосування нормативних документів зі стандартизації (НДС) чи окремих їх положень апріорі є **добровільним**, а стає **обов'язковим** у таких випадках:

- для всіх суб'єктів господарювання, якщо це передбачено в технічних регламентах чи інших нормативно-правових актах;
- для учасників угоди (контракту) щодо розроблення, виготовлення чи постачання продукції, якщо в ній (ньому) є посилання на певні НДС;
- для виробника чи постачальника продукції, якщо він склав декларацію про відповідність продукції певним НДС чи застосував позначення цих НДС у її маркуванні;
- для виробника чи постачальника, якщо його продукцію сертифіковано щодо дотримання вимог певних НДС.

Нормативні документи

Перевірити наявність, статус і точну назву нормативних документів в Україні можна на сайті

www.leonorm.lviv.ua

Порядок розроблення і затвердження стандартів

ДСТУ 1.2 встановлює такі стадії виконання робіт:

- організація розроблення стандарту;
- розроблення проекту стандарту першої редакції;
- розроблення проекту стандарту остаточної редакції;
- затвердження та державна реєстрація стандарту;
- видання стандарту.

Системи стандартів в Україні

Єдина система конструкторської документації (ЄСКД)

Єдина система технологічної документації (ЄСТД)

Державна система забезпечення єдності вимірювань (ДСВ)

Система стандартів безпеки праці (ССБП)

Єдина система технологічної підготовки виробництва (ЄСТПВ)

Система розробки і постановки продукції на виробництво (СРПВ)

Нова концепція діяльності зі стандартизації. Міждержавні системи стандартів. Міжнародне співробітництво у сфері стандартизації

Міжнародна стандартизація

- **Міжнародна стандартизація** здійснюється сумісно кількома (двома або більше) державами.
- Результатами їх спільної роботи є **міжнародні стандарти** або рекомендації зі стандартизації, використовувані країнами-учасниками або прямо, або під час створення і перегляду своїх національних стандартів.
- **Міжнародна стандартизація** може здійснюватись у рамках двосторонніх угод між двома країнами, багатосторонніх угод країн, що відносяться до одного регіону, або об'єднаних взаємними економічними зв'язками.

Міжнародна стандартизація

- **Міжнародні стандарти** є ефективним засобом усунення **технічних бар'єрів** у міжнародному економічному співробітництві, так як вони набувають статусу документів, що визначають технічний рівень та якість продукції.
- Вони впливають на відношення продавця та покупця не тільки на зовнішньому ринку, але і на внутрішніх ринках країн-членів ISO, тому що заставляють вишукувати шляхи **задоволення ВИМОГ** цих стандартів.

Міжнародна стандартизація

Міжнародна організація зі стандартизації створена в 1946 році двадцятьма п'ятьма національними організаціями зі стандартизації. Фактично її робота розпочалась з 1947 року.

СРСР був одним із засновників організації, постійним членом керівних органів, двічі представник Держстандарту обирався головою організації, Україна є членом ІСО від часу розпаду СРСР, а у 2004 році **Україна увійшла до Ради ІСО.**

Міжнародна стандартизація

ISO визначає свої завдання наступним чином: сприяння розвитку стандартизації та суміжних видів діяльності у світі з метою забезпечення міжнародному обміну товарами та послугами, а також розвитку співробітництва в інтелектуальній, науково-технічній та економічній сферах.

ISO тісно співпрацює з Міжнародною електротехнічною комісією (IEC), котра відповідає за область електротехніки й електроніки. Деякі види робіт виконуються спільними зусиллями ISO та IEC.

Міжнародна стандартизація

Для досягнення поставленої мети ISO здійснює свою діяльність за такими напрямками:

- розробка й публікація міжнародних стандартів;
- розробка й поширення документів, що сприяють гармонізації стандартів різних національних систем стандартизації;
- організація обміну інформацією про роботу центральних та технічних органів ISO, а також національних організацій з стандартизації країн-членів ISO;
- співпраця з іншими міжнародними організаціями у суміжних із стандартизацією сферах діяльності.

Міжнародна стандартизація

На початок 2013 року до ISO входило 164 країни (111 членів, 49 членів-кореспондентів, 4 члени-абоненти) із 205 країн зі своїми національними організаціями з стандартизації.

Україну в ISO представляє Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики.

Загалом у складі ISO більше ніж 80 комітетів-членів. Крім комітетів-членів членство ISO можуть мати статус членів-кореспондентів, котрі є організаціями з стандартизації держав на стадії розвитку. Категорія член-абонент введена для країн, що розвиваються.

Міжнародна стандартизація

Організаційна структура

Керівні органи:

- Генеральна асамблея (вищий орган),
- Рада,
- Технічні керівні бюро.

Робочі органи –

- технічні комітети (ТК), підкомітети, технічні консультативні групи.

Генеральна асамблея

Генеральна асамблея — це зібрання керівних осіб і делегатів, призначених комітетами-членами. Кожний комітет-член має право представити не більше трьох делегатів, але їх можуть супроводжувати спостерігачі. Члени-кореспонденти і члени-абоненти беруть участь як спостерігачі.

Рада

Рада керує роботою ISO у перервах між сесіями Генеральної асамблеї. Рада має право, не скликаючи Генеральну асамблею, направити в комітети-члени опитування для консультації або доручити комітетам-членам їх вирішення. На засіданнях Ради рішення приймаються більшістю голосів присутніх на засіданні комітетів-членів Ради. У період між засіданнями і при необхідності Рада може приймати рішення шляхом переписки.

Комітети ІСО

ПЛАКО (PLACO – Planning Committee) – технічне бюро
- готує пропозиції щодо планування роботи ІСО, з організації і координації технічних сторін роботи. У сферу роботи ПЛАКО входять розгляд пропозиції зі створення та розпуску технічних комітетів, визначення галузі стандартизації, якою повинні займатись комітети.

Комітети ІСО

СТАКО (STACO – Standing Committee for the Study of Principles of Standardization) - комітет з вивчення наукових принципів стандартизації - зобов'язаний надавати методичну та інформаційну допомогу Раді ІСО щодо принципів та методики розроблення міжнародних стандартів. Силами комітету проводиться вивчення основоположних принципів стандартизації та підготовка рекомендацій щодо досягнення оптимальних результатів у даній галузі.

Комітети ІСО

ІНФКО (INFSCO - Committee on Information) – комітет із науково-технічної інформації, який займається автоматизованим обміном інформації по стандартах на національному і міжнародному рівнях.

Комітети ІСО

КАСКО (CASCO – Committee on conformity assessment) - комітет з оцінювання відповідності - займається питаннями підтвердження відповідності продукції, послуг процесів і систем якості вимогам стандартів, вивчаючи практику цієї діяльності і аналізуючи інформацію. Комітет розробляє настанови з випробувань і оцінки відповідності (сертифікації) продукції, послуг, систем якості, підтвердження компетентності випробувальних лабораторій та органів з сертифікації.

Комітети ІСО

ДЕВКО (DEVCO – Committee on developing country matters) - комітет з надання допомоги країнам, що розвиваються - вивчає питання країн, що розвиваються і розробляє рекомендації зі сприяння цим країнам в даній галузі. Головні функції ДЕВКО: організація обговорення в широких масштабах всіх аспектів стандартизації в країнах, що розвиваються, створення умов для обміну досвідом з розвинутими країнами; підготовка спеціалістів зі стандартизації на базі різноманітних начальних центрів у розвинутих країнах.

Комітети ІСО

КОПОЛКО (COPOLCO – Committee on consumer policy)
- комітет із захисту інтересів споживачів - вивчає питання забезпечення інтересів споживачів та можливості сприяння цьому через стандартизацію; узагальнює досвід участі споживачів у створенні стандартів і складає програми з навчання споживачів в галузі стандартизації і доведення до них необхідної інформації про міжнародні стандарти.

Комітети ІСО

РЕМКО (REMCO – Committee on reference materials) - комітет зі стандартних зразків - надає методичну допомогу ІСО шляхом розроблення відповідних настанов з питань, що стосуються стандартних зразків (еталонів).

Європейський комітет зі стандартизації

Європейський комітет зі стандартизації (CEN) — міжнародна неприбуткова організація, основною метою якої є сприяння розвитку торгівлі товарами та послугами через розробку та запровадження європейських стандартів (євронорм, EN).

Поруч з цим CEN сприяє спільному застосуванню в країнах-членах міжнародних стандартів ISO та IEC. На цьому базується один з найважливіших принципів роботи CEN — обов'язкове використання міжнародних стандартів ISO, як основи для розробки євронорм або доповнення тих результатів, які вже досягнуті в ISO.

Європейський комітет зі стандартизації

Лекція
№3

Європейської економічної спільноти (EEC) було засновано в 1961 р. на засіданні представників Європейської економічної спільноти (ЄЕС) та Європейської асоціації вільної торгівлі (EFTA).

CEN є офіційно визнаним органом зі стандартизації у Європейському Союзі (ECCEN є офіційно визнаним органом зі стандартизації у Європейському Союзі (ЄС); іншими офіційними органами зі стандартизації є Європейський комітет зі стандартизації в електротехніці (CENELECCEN є офіційно визнаним органом зі стандартизації у Європейському Союзі (ЄС); іншими офіційними органами зі стандартизації є Європейський комітет зі стандартизації в електротехніці (CENELEC) та Європейський інститут телекомунікаційних стандартів (ETSI).

Європейський комітет зі стандартизації

Найвищий орган CEN — Генеральна асамблея, в яку входять представники національних організацій з стандартизації, державні органи країн-членів CEN, а також ЄЕС і EFTA.

Генеральна асамблея вибирає **Адміністративну раду**, яка серед інших має такі основні функції:

- встановлює правила і способи застосування національних стандартів і міжнародних стандартів при розробці євронорм;
- визначає можливість прямого використання національного стандарту або міжнародного нормативного документу як європейського стандарту;
- координує роботи з національної стандартизації в межах регіону.

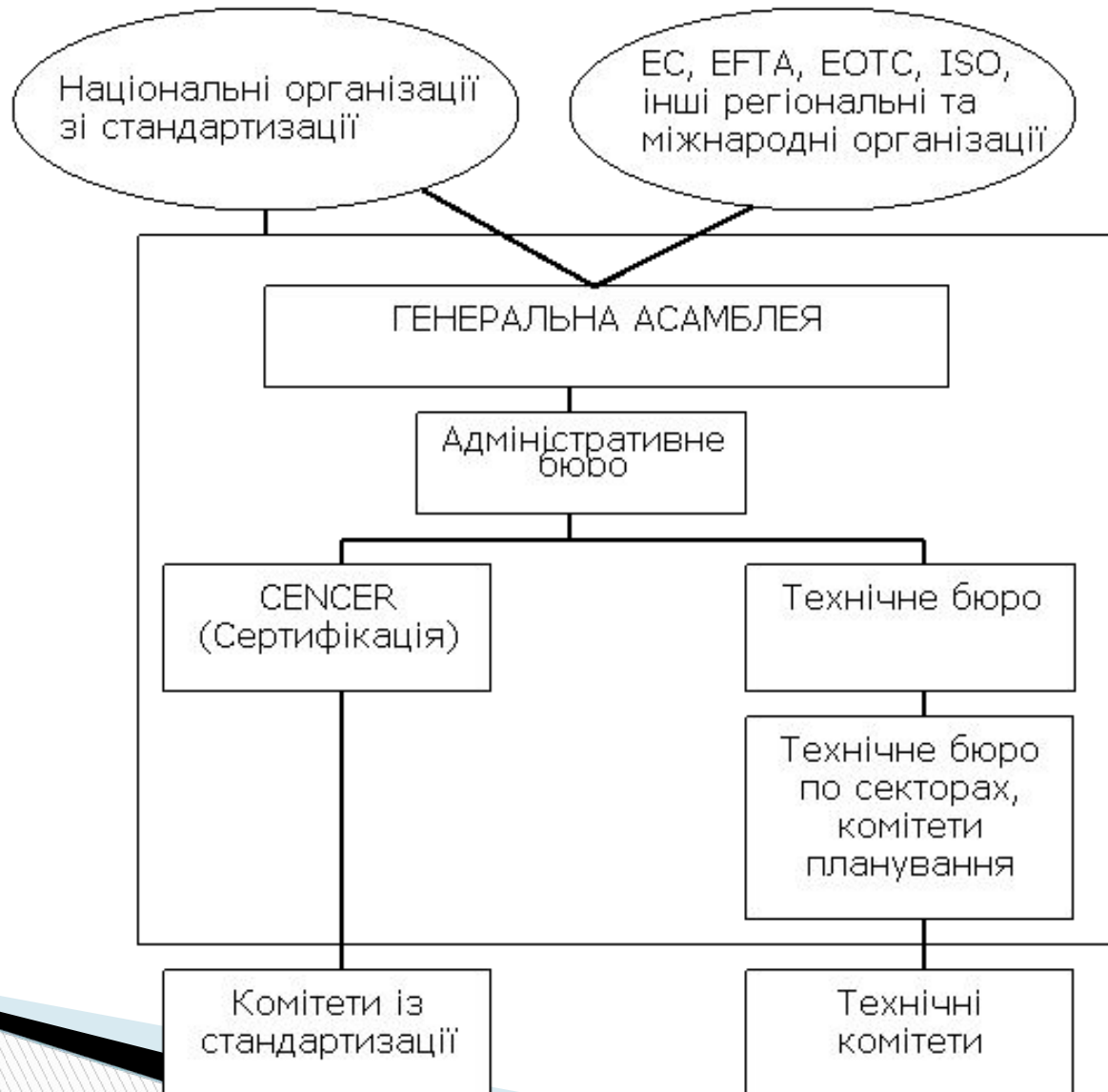
Європейський комітет зі стандартизації

Політика в галузі стандартизації визначається в CEN **колегією директорів** — представників національних організацій і затверджується Генеральною асамблеєю.

Технічна робота з стандартизації в організації виконується **технічними комітетами**, діяльність яких координує **Технічне бюро**.

Прийнятий CEN європейський стандарт видається в двох варіантах: як євронорма і як національний стандарт в країнах-членах CEN.

Організаційна структура CEN

Міжнародні організації зі стандартизації

ISO (International Organization for Standardization) - Міжнародна організація по стандартизації

IEC / CEI (International Electrotechnical Commission) - Міжнародна електротехнічна комісія

CEN (European Committee for Standardization) - Європейський комітет зі стандартизації

CENELEC (European Committee for Electrotechnical Standardization) - Європейський комітет зі стандартизації в галузі електротехніки та електроніки

ETSI (European Telecommunications Standards Institute) - Європейський інститут по стандартизації у галузі телекомунікацій

ITU (International Telecommunication Union) - Міжнародний союз електрозв'язку

OIML (International Organization of Legal Metrology) - Міжнародна організація по законодавчій метрології

BIPM (Le bureau International des Poids et Mesures) - Міжнародне бюро мір і ваг

WELMEC (Organization of European national legal metrology services) - Організація законодавчої метрології Західної Європи

WMO (World Meteorological Organization) - Всесвітня метеорологічна організація

EUROMET (European Collaboration on Measurement Standards) - Європейське співробітництво з еталонів

UN / ECE (United Nations Economic Commission for Europe) - Європейська економічна комісія ООН

Міжнародні організації зі стандартизації

EOQ (European Organization for Quality) - Європейська організація з якості

EA (European Accreditation of Certification) - Європейське співробітництво з акредитації

ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation) - Міжнародна конференція з акредитації лабораторій

APLMF (Asia -Pacific Legal Metrology Forum) - Азіатсько-Тихоокеанський форум з законодавчої метрології

IFAN (International Federation of Standards Users) - Міжнародна федерація користувачів стандартів

COPANT (Pan American Standards Commission) - Пан-американська комісія зі стандартів

PASC (Pacific Area Standards Congress) - Конгрес з стандартизації країн Тихоокеанського басейну

ASEAN (Association of Southeast Asian Nations) - Асоціація держав Південно-Східної Азії

APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation) - Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво

WHO (World Health Organization) - Всесвітня організація охорони здоров'я

WTO (World Trade Organization) - Всесвітня торгова організація

EASC (EuroAsia Council on Standardization, Metrology, and Certification) - МДС СНД
Міждержавна рада по стандартизації, метрології та сертифікації Співдружності Незалежних Держав

Порядок розроблення міжнародного стандарту

СТАДІЯ	ПІДРОЗДІЛ СТАДІЇ						
	Підрозділи стадії прийняття рішень						
	Реєстрація	Початок основної роботи	Завершення основної роботи	Повторення попередньої фази	Повторення поточної фази	Припинення	Продовження
Попередня стадія	Пропозицію нового проекту отримано	Пропозиція нового проекту рецензується	Завершення рецензування			Пропозицію нового проекту відхилено	Схвалення голосування за пропозицію нового проекту
Стадія пропозиції	Пропозицію нового проекту зареєстровано	Розпочато голосування за новий проект	Завершення голосування	Пропозиція повернута подавачу на уточнення формулювання		Новий проект відхилено	Новий проект схвалено
Підготовч-а стадія	Новий проект зареєстровано в робочій програмі ТК/ПК	Розпочато вивчення робочого черновика (РЧ)	Завершення періоду подачі зауважень			Проект видалено	РЧ схвалено для реєстрації як ЧК (черновик комітету)

Порядок розроблення міжнародного стандарту

СТАДІЯ	ПІДРОЗДІЛ СТАДІЇ						
	Підрозділи стадії прийняття рішень						
	Реєстрація	Початок основної роботи	Завершення основної роботи	Повторення попередньої фази	Повторення поточної фази	Припинення	Продовження
Стадія комітету	Чорновик комітету (ЧК) зареєстровано	Розпочато вивчення/голосування за ЧК	Завершення періоду голосування/подання зауваження	ЧК повернуто в робочу групу		Проект видалено	ЧК схвалено для реєстрації як ЧМС (чорновик міжнародного стандарту)
Стадія запитань	ЧМС зареєстровано	Розпочато голосування за ЧМС: 5 місяців	Завершення голосування	Повний звіт опублікований: ЧМС повернуто в ТК або ПК	Повний звіт опублікований: підсумки нового голосування за ЧМС	Проект видалено	Повний звіт опубліковано: ЧМС схвалено для реєстрації як ОЧМС (остаточна редакція ЧМС)
Стадія схвалення	ОЧМС зареєстровано для офіційного схвалення	Розпочато голосування за ОЧМС: 2 місяці. Остаточна редакція передана в секретаріат	Завершення голосування. Остаточна редакція повернута в секретаріат	ОЧМС повернуто в ТК або ПК		Проект видалено	ОЧМС схвалено для публікації

Порядок розроблення міжнародного стандарту

СТАДІЯ	ПІДРОЗДІЛ СТАДІЇ						
	Підрозділи стадії прийняття рішень						
	Реєстрація	Початок основної роботи	Завершення основної роботи	Повторення попередньої фази	Повторення поточної фази	Припинення	Продовження
Стадія публікації	Міжнародний стандарт готується до публікації		Міжнародний стандарт опубліковано				
Стадія перегляду		Міжнародний стандарт в стадії планового рецензування	Завершення рецензування	Міжнародний стандарт необхідно виправити	Міжнародний стандарт підтверджено		Відзив міжнародного стандарту, запропонованого ТК або ПК
Стадія відкликів		Розпочато голосування за відзив	Завершення голосування	Вирішено не відкликати міжнародний стандарт			Відзив міжнародного стандарту